

KIESRAAD

GEVESTIGD IN HET GEBOUW VAN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN TE 'S-GRAVENHAGE - TEL. (070) 71 79 11

87/1007

Schedeldoekshaven 200
Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Het Centrum voor Automatisering
Noord-Nederland
Postbus 30014
9700 RM Groningen

Uw brief van

Ons kenmerk

's-Gravenhage,

3994

28 augustus 1987

Onderwerp

geautomatiseerd
verkiezingssysteem

Mijne heren,

Met verwondering hebben wij kennis genomen van de inhoud van bijgevoegd informatiebulletin uwerzijds, waarin wordt opgemerkt dat het gebruik van decimalen in plaats van breuken bij geautomatiseerde vaststelling van verkiezingsuitslagen door de Kiesraad wordt geaccepteerd.

Wij hechten er aan te verklaren dat deze opmerking zowel onzorgvuldig als onjuist is. Onzorgvuldig, omdat over deze zaak op generlei wijze ooit sprake is geweest van contact tussen het CEVAN en de Kiesraad, en onjuist, omdat het gebruik van decimalen in deze ons bepaald ongewenst voorkomt. In dit verband wijzen wij er op dat het gebruik van decimalen afronding van getallen impliceert, hetgeen bij een zoveel zorgvuldigheid en nauwgezetheid vergende zaak als de vaststelling van verkiezingsuitslagen - waarbij één stem beslissend kan zijn voor de vraag aan welke partij of kandidaat van een bepaalde partij een zetel wordt toegekend - als zeer gevaarlijk en daarmee in wezen ongewenst moet worden beschouwd. Wij voelen ons in deze opvatting gesterkt door het feit dat de Kieswet, die de wijze van vaststelling van verkiezingsuitslagen tot in details regelt, in het geheel niet rept van de mogelijkheid tot gebruik van decimalen (en de daarmee verbonden afronding van getallen). Zou die mogelijkheid bestaan, dan zou de Kieswet daar zeker melding van maken, alleen al vanwege het feit dat alsdan het te hanteren aantal cijfers achter de komma nader zou moeten worden bepaald. Uit het feit dat de Kieswet over het vorenstaande zwijgt, moet worden afgeleid dat de (kies)wetgever het gebruik van decimalen bij de vaststelling van verkiezingsuitslagen niet heeft willen toestaan.

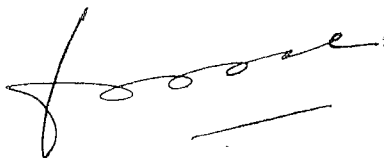
Ook het Ministerie van Binnenlandse Zaken is kennelijk deze mening toegedaan, blijkens het feit dat bij de verlening van de opdracht aan het Bureau voor informatieonderzoek Groënendaal te Rotterdam tot het ontwikkelen van een systeem voor geautomatiseerde vaststelling van uitslagen van Tweede-Kamer- en provinciale-statenverkiezingen een berekeningswijze met behulp van breuken als nadrukkelijke voorwaarde werd opgenomen.

In verband met het vorenvermelde zouden wij u willen vragen de tekst van bijgevoegd informatiebulletin uwerzijds aan te passen. Daarnaast zouden wij u ernstig in overweging willen geven in overleg met de bij het CEVAN aangesloten centrale stembureaugemeenten, verantwoordelijk voor de vaststelling van verkiezingsuitslagen, te komen tot aanpassing van het door u ontwikkelde CEVAN-Verkiezingen Uitslagen Systeem (V.U.S.), op de wijze zoals hiervóór aangegeven.

Hoogachtend,

, H.M. Franssen
(voorzitter)

, F.J.W.M. van Dooren
(secretaris)

Verkiezingen Uitslagen Systeem

(V.U.S)

Het CEVAN-Verkiezingen Uitslagen Systeem maakt het mogelijk om in zeer korte tijd de verkiezingsresultaten te verwerken en zichtbaar te maken, zowel tussentijds als na inbreng van de resultaten.

Inbrengen van vaste gegevens

Voorafgaand aan de verkiezingen dienen bepaalde vaste gegevens door middel van ponskonsepten aangeleverd te worden. Tot deze vaste gegevens behoren de kring-karakteristieken, de lijsten per kring en de namen van de kandidaten. Ook het aantal kiesgerechtigden per stembedistrict dient aangeleverd te worden. Dit gegeven kan worden verkregen uit de resultaten van de verwerking van de oproepingen (substelsysteem verkiezingen van het bevolkingssysteem). Het is niet mogelijk de vaste gegevens online, dus via een beeldscherm, in te brengen, maar dit kan in de (nabije) toekomst tot de mogelijkheden gaan behoren.

Inbrengen van de uitslagen

Zodra de uitslag van een stembedistrict bekend is kan deze via beeldschermen worden ingebracht. Het is mogelijk gebruik te maken van meerdere beeldschermen. Als eerste worden per stembedistrict het geldige, ongeldige en blanco stembediljetten, het totaal aantal stembediljetten en het aantal stemmen per lijst ingebracht. Nadat hiervan de processen-verbaal zijn opgemaakt, kunnen per stembedistrict de per kandidaat uitgebrachte stemmen worden ingebracht.

Kontrolle door het systeem

Het VUS onderwerpt de gegevens aan een controle, een verschil tussen de som van de geldige, ongeldige en blanco stembediljetten en het ingebrachte totaal aantal stembediljetten wordt niet geaccepteerd. Ook zal het totaal van de aantallen stemmen per kandidaat gelijk moeten zijn aan het ingebrachte aantallen stemmen per lijst.

Verwerkingen en uitvoer

De ingebrachte gegevens worden door het VUS verwerkt tot diverse lijsten. Deze lijsten kunnen worden afgedrukt op de bij de terminal behorende printer. Na de inbreng van de uitslag per lijst of per kandidaat wordt telkens een overzicht afgedrukt. Op elk willekeurig moment kan een overzicht worden afgedrukt van het totaal aantal stemmen, per lijst of per kandidaat, dat tot dan toe is ingebracht. Ook kan een overzicht worden afgedrukt van de zetelverdeling of de gekozen kandidaten per lijst. Het VUS houdt rekening met voorkeurstemmen en geeft aan welke lijsten via loting een niet verdelen zetel toegewezen moeten krijgen.

Het VUS werkt niet met breuken, maar met decimalen, wat door de kiesraad wordt geaccepteerd. Indien de decimalen geen uitsluitel bieden, moet worden doorgerekend met breuken.

Nadat alle uitslagen zijn ingebracht zullen de resultaten per deelnemende gemeente ten behoeve van de statistiek op een overzicht worden afgedrukt.